

► **RET: snel extra investeren**

Metro over zeven jaar al tjokvol

Metro's in de Rotterdamse regio zitten over zes jaar zó vol dat reizigers op verschillende lijnen niet mee kunnen. In 2035 is de situatie als er niets gebeurt helemaal nijpend, blijkt uit nieuwe berekeningen van de RET. Directeur Maurice Unck heeft het stadsbestuur daarom opgeroepen snel te investeren in een uitbreiding van het ov-net.

Abdel Ilah Rubio
Rotterdam

Unck waarschuwde eerder al dat het Rotterdamse metro- en tramnet moet worden uitgebreid en de frequentie omhoog moet. „Op sommige lijnen kunnen we het nog maar net aan”, zei hij in deze krant. Het bedrijf heeft nu echter laten uitrekenen welke gevolgen de groei van reizigers heeft op de verschillende metrolijnen in deze regio als er niets gebeurt.

De resultaten zijn schokkend. Op korte termijn kan de RET de verwachte groei nog wel aan, maar in 2035 zitten veel metro's zo vol dat reizigers op meerdere stations grote hinder ondervinden. Het gaat dan met name om het Rotterdamse centrum, Rotterdam-Zuid en de Randstadrail, maar ook de metro's tussen Schiedam en Tussenwater.

Dramatisch

Tien jaar later wordt de situatie helemaal dramatisch en zal het aantal overvolle metro's nog groter zijn, blijkt uit deze berekeningen. Uitbreiding van het aantal ritten is nauwelijks meer mogelijk. De

maximaal haalbare frequentie is dan namelijk ook bereikt.

De enorme reizigersgroei zal vooral ontstaan door de bouw van tienduizenden nieuwe woningen in de regio. Alleen Rotterdam wil er de komende jaren 50.000 huizen bij bouwen. Daar komen nog eens zo'n 150.000 bij in de rest van het gebied. „Dit betekent dus dat er dadelijk een stad zo groot als Utrecht bijkomt. Je hebt het dan over minimaal 400.000 extra inwoners. Tegelijkertijd weten we ook dat als je grote infrastructurele projecten gaat aanleggen, je tien jaar bezig

Er komt straks een stad zo groot als Utrecht bij, 400.000 inwoners

–Maurice Unck

bent om iets van de grond te krijgen. Daarom luiden we nu de alarmbel. Het lijkt ver weg, maar dat is het niet.”

Unck roept het nieuwe gemeentebestuur dan ook op deze collegeperiode verder te kijken dan de komende vier jaar.

De regio speelt een steeds grotere rol omdat vanuit het rijk in deze kabinetsperiode maar beperkt geld beschikbaar is gesteld voor de verbetering van het openbaar vervoer. Het kabinet streeft naar cofinanciering, waarbij de betrokken regio's en gemeenten de helft uit eigen middelen moeten bijdragen.

De Slikken gaan half juli op de schop

Natuurmonumenten begint deze zomer met het herstellen van de natuur in de Korendijkse Slikken. Ook wordt er, samen met zes andere natuurorganisaties, gewerkt aan de aanleg van recreatieve voorzieningen langs het Haringvliet.

Bas Boerma
Korendijk

De Korendijkse Slikken worden hiermee voorbereid op het feit dat de Haringvlietsluizen tussen het Haringvliet en de Noordzee vanaf 5 september op een kier gaan en er in het Haringvliet van alles verandert. Het project wordt gefinancierd uit het Droomfonds Haringvliet, een initiatief waar de provincie Zuid-Holland en de Nationale Postcode Loterij 13,5 miljoen euro in investeren om de unieke Haringvlietnatuur te herstellen.

Vanaf half juli gaat de spreekwoordelijke schop in de Slikken bij Goudswaard. Een deel van het gebied richting de oever wordt verlaagd om de slikoevers te herstellen. De werkzaamheden duren tot eind oktober.

„Met deze maatregelen brengen we de natuur, die verloren is gegaan bij de afsluiting met de Haringvlietsluizen, weer een beetje terug. En juist deze natuur, is zo waardevol als paai-, broed- en opgroeigebied voor trekvis en trekvogels”, zegt boswachter Chantal van Burg van Natuurmonumenten.

Toch is de organisatie ook voor de werkzaamheden al bezig in de Slikken. Dat is met name om ervoor te zorgen dat de bijzondere dieren en planten in het gebied tijdens de werkzaamheden niet wegtrekken en voor de Slikken verloren gaan.

Hoeksche strandjes zijn niet langer zonder smet

Na turbulente jaren bij de Oude Tol is het zwemwater aan het Spui bij Oud-Beijerland al bijna een jaar veilig. Maar nu kampen andere openbare zwemplekken, waarop nooit iets viel aan te merken, met problemen.

Bas Boerma
Oud-Beijerland

„Waar gaan we vanavond het water in?” Het zal in een groot aantal huiskamers de komende dagen een veelgestelde vraag zijn. Maar waar het antwoord voorheen eenvoudig was en het dichtstbijzijnde ‘strand’ werd opgezocht, is het deze zomer wat lastiger.

Want blauwalg heeft zich meester gemaakt van twee locaties in de Binnenmaas, terwijl de Omgevingsdienst Midden Holland afgelopen weekend schrok van de vele waterplanten bij de populaire strandjes aan beide kanten van de Haringvlietbrug bij Numansdorp.

„Zwemmers kunnen erin verstrikt raken”, oordeelde toezicht houder zwemwater Stefan Scholtes van de omgevingsdienst. „Het ziet er heel onaantrekkelijk uit. Bovendien zorgen deze waterplanten voor stilstaand water omdat er minder doorstroming is. Hierdoor is de kans dat de zwemwaterkwaliteit sneller achteruit kan gaan.”

De beheerder heeft de opdracht de waterplanten te verwijderen. Onduidelijk is wanneer dat zal gebeuren en het zwemmen rond de brug weer veilig wordt. De grote hoeveelheid waterplanten maakt van ‘Haringvlietbrug Oost’ de onveiligste zwemplek van het eiland. Aan de westzijde valt het mee, aldus Scholtes.

Binnenmaas

De strandjes bij Mijnsheerenland en Westmaas volgen op gepaste afstand. De omgevingsdienst keurde het open water van de Binnenmaas op die twee plekken al meerdere malen af vanwege blauwalg, dat voor huidirritatie en maag- en darmklachten kan zorgen.

Scholtes: „De oorzaak van de aanwezigheid van blauwalg en de

▲ De Hitsertse Kade bij Zuid-Beijerland is een van de twee plekken waar de omgevingsdienst dit jaar nog niets op aan te merken had. ARCHIEFFOTO QPHOTO

OUD-BEIJERLAND

Oude Tol is geen officieel zwemwater

Een van de populairste stranden van de Hoeksche Waard is geen officiële zwemwaterlocatie.

De Oude Tol bij Oud-Beijerland wordt niet gecontroleerd door de Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH), dat na-

mens de provincie de zwemwaterkwaliteit controleert. De naastgelegen Costa del Spui bij Goudswaard valt wel onder het ‘regime’ van de omgevingsdienst. Drie jaar geleden had de omgevingsdienst nog wel het gezag over de Oude

Tol en stelde het een negatief zwemadvies in voor de plek waar in 2013 een tiener verdronk vanwege de stroming van de rivier. Inmiddels heeft de gemeente Oud-Beijerland de plek omgevoerd tot een veilige zwembad.

schommelingen hiervan is ons niet bekend. Dat is een vraag voor het waterschap. We treffen maatregelen op basis van de onderzoeken en metingen van het waterschap. Maar volgens de laatste metingen is de Binnenmaas blauwalgvrij. Er geldt op dit moment geen maatregel.”

Het waterschap kon gisteren niet aangeven hoe het komt dat de blauwalg zich heeft gevestigd langs beide stranden.

Zwemmers trekken zich echter weinig aan van de mogelijke aanwezigheid van de bacterie. Ruben Jongejan uit Mijnsheerenland (21):

„Je hoort er altijd veel over, maar zo lang ik geen groene plekken op het water zie, denk ik dat je er gewoon in kunt zwemmen. En dat doen we dus ook.”

Korendijk

De Hitsertse Kade bij Zuid-Beijerland en de Costa del Spui in Goudswaard zijn de enige twee officiële zwemwaterlocaties die van onbesproken gedrag zijn. De waterkwaliteit in de gemeente Korendijk is volgens de omgevingsdienst al jaren ‘uitstekend’.

Maar ook dat ging niet zonder slag of stoot. De gemeente investeerde vorig jaar nog ruim een halve ton in een stenen barricade voor de ‘Costa’. In combinatie met extra zand op het talud moesten de stenen zorgen voor een andere stroming. En dat lukte, zegt Herman de Bree uit Goudswaard. „Als het water warm genoeg is, stap ik er hier geregeld in. Je merkt dat de stroming minder hard is.”

Droom jongeren voor Sporthoek wordt werkelijkheid

De Sporthoek, het sportterrein voor jong en oud op de hoek van de Sportlaan en Groeneweg in Puttershoek, zal er daadwerkelijk komen.

Arco Bomgaars

Binnenmaas

Het burgerinitiatief van de 17-jarige Thijs Ossewaarde (foto), die vorig jaar januari samen met zijn sportieve vrienden het idee opperde om een sportterrein aan te

leggen waar zij hun krachttraining 'calisthenics' konden beoefenen, wordt binnen enkele maanden uitgevoerd.

Droom

Samen met wethouder Leon van Noort van de gemeente Binnenmaas ondertekende Ossewaarde gistermiddag officieel de opdrachtverstrekking voor de aanleg van de Sport-

hoek, zoals het sportterrein is genoemd. „Jouw droom gaat werkelijkheid worden”, feliciteerde

Leon van Noort de glunderende tiener voordat hij zijn handtekening zette.

„Een prachtige vorm van burgerparticipatie, voor ons ook totaal nieuw”, complimenteerde directeur Hanneke Vliet-Vlieland van Welzijn Hoeksche Waard,

dat het initiatief ondersteunde, Ossewaarde met de verwezenlijking van het idee van zijn vrienden-groep.

Autowasacties

„Vanaf het moment dat we met het idee zijn gekomen, hebben wij ons keihard ingezet voor de Sporthoek”, keek Ossewaarde terug op de afgelopen periode.

Daarin haalden hij en zijn vrienden met autowasacties en sponsorwer-

ving 23.000 euro op. Zo maakten ze de financiering voor het Puttershoekse sportterrein rond. „We hebben zelfs mogen meedenken over de toestellen die er komen”, zegt Ossewaarde. „Het wordt een mooi terrein voor sporters van alle leeftijden.”

Eind augustus wordt een begin gemaakt met de aanleg van het sportterrein, dat in september officieel geopend zou moeten worden.

GroenLinks met 'groentjes' richting de fusiegemeente

GroenLinks gaat met twee politieke 'groentjes' richting de herindeling van de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard.

Bas Boerma

Hoeksche Waard

Sandra Hol, de huidige fractievoorzitter van de partij in Oud-Beijerland, is

lijsttrekker voor de partij die ook in de nieuwe gemeente Hoeksche Waard potten wil breken.

„We willen met een mix van ervaring en nieuwelingen gaan werken”, zegt Vincent Rietvelt (40) uit Zuid-Beijerland, de nummer twee op de lijst. „Met het oog op de herindeling is dat nodig, denken wij.

Ervaring met het werk in de raad, maar ook een frisse blik voor eventuele verandering.”

Ondanks dat hij al sinds 2014 bij de partij betrokken is, is Rietvelt een politieke nieuwkomer. „Althans, qua ervaring in de gemeenteraad”, zegt hij. Wel schreef hij mee aan het verkiezingsprogramma

van zijn partij. Thom Raaijen is de andere nieuwkomer en staat vierde op de kieslijst. „Hij is ook al jaren lid van GroenLinks en is gespecialiseerd in financiën”, aldus Rietvelt.

Duurzaamheid is uiteraard het speerpunt van GroenLinks, dat bij de Hoeksche Waardse ge-

meenteraadsverkiezingen in november hoopt mee te profiteren van het landelijke succes van partijleider Jesse Klaver. Rietvelt:

„Daarnaast willen we de identiteit van de dorpen kunnen behouden en angst wegnemen die een aantal mensen heeft als het over de herindeling van de Hoeksche Waard gaat.”

► Vuur verspreidde zich snel

Stuk akker afgebrand

Een stuk akker aan de Oranieweg in Zuid-Beijerland heeft gistermiddag in brand gestaan. Vanwege de hitte waren de omstandigheden voor de brandweer zwaar.

Suzanne Eijgenraam

Zuid-Beijerland

De brand brak gistermiddag rond 14.15 uur uit op het terrein van akkerbouwer Ben van Vliet, die een stukje verderop bezig was met het oogsten van wintergerst. „Ik zag vlammen en dacht 'wat is dit?'. Ik heb alarm geslagen en ben er snel met mijn combine naartoe gereden om het gerst daar in de buurt te redden.”

De brandweer rukte uit met drie brandweervoertuigen en een schuimblusvoertuig en had de brand aanvankelijk vlug onder controle. „Toen ik even stond na te praten, zag ik het plotseling ergens anders gaan branden”, zegt Van Vliet. „Ik vermoed dat dit vuur veroorzaakt is door de brandweertuigen die over de akker reden.”

Op dat moment werd het voor de akkerbouwer even serieus spannend. Het vuur brandde op verschillende plekken. „Het verspreidde zich tegen de wind in en zelfs een stuk weiland brandde.”

Boerderij

Op een gegeven moment zag hij het vuur ook richting de boerderij van de buurman gaan. De brandweer slaagde erin die veilig te stellen en kreeg de brand rond 16.00 uur onder controle.

De oorzaak van de brand weet Van Vliet niet. Wel weet hij dat de akker ontzettend droog is. „Ik was daar net met mijn combine geweest. Misschien is er als gevolg van een mes wel een vonkje ontstaan.” Omdat het om een stuk grond gaat waar hij al geoogst had, valt de schade mee.

De brandweertuigen hadden tijdens het blussen te maken met zware omstandigheden, omdat ze hun werk in warme pakken onder de brandende zon moesten doen. Daarom werd voor extra drinken gezorgd. Ambulancemedewerkers hielden hen in de gaten.

Honderd extra huizen Nieuw-Beijerland

Nieuw-Beijerland krijgt er nog eens honderd woningen bij. De gemeente Korendijk heeft hiervoor deze week een samenwerkingsovereenkomst getekend met ontwikkelaar RoosdomTijhuis en Damgaarde.

Suzanne Eijgenraam

Nieuw-Beijerland

Op dit moment is de bouw van de nieuwe wijk 'Wonen aan de Kreek' aan de zuidrand van Nieuw-Beijerland nog in volle gang. In totaal komen hier 125 woningen. In de tweede helft van dit jaar gaat de laatste fase in de verkoop. Ook de nieuwe kerk van de gereformeerde gemeente is hier gebouwd.

„We merken dat er veel vraag blijft naar nieuwe woningen in het dorp”, zegt ontwikkelingsmanager Marco Wijntje van RoosdomTijhuis.

Daarom is besloten om een plan voor nog eens honderd woningen te ontwikkelen. Die komen ten westen van 'Wonen aan de Kreek'.

Het nieuwe plan bestaat uit twee delen: Akkerdreef en Damgaarde. Die laatste zal het meest gaan lijken op een boomgaard. „Hier komen veel vrije kavels.”

Omdat het totaal aantal nieuwe huizen straks uitkomt op 225, is besloten om een stevige voetgangers- en fietsbrug aan te leggen over De Kreek. „Aanvankelijk was dit alleen een kleine brug voor wandelaars,

maar nu moet die voor voetgangers en fietsers een echte verbinding worden naar het centrum van Nieuw-Beijerland”, legt Wijntje uit.

Aan de zuidkant van de woonwijk komt Park Zuidrand, met daarin wandelpaden. Na de aanleg daarvan is het eindelijk mogelijk om een rondje om het hele dorp te wandelen. „Nu loopt dat rondje nog dood.”

Woensdag 11 juli is er in De Hoeksteen vanaf 19.45 uur een informatiebijeenkomst over de conceptplannen. Later dit jaar wil de ontwikkelaar een aanvraag indienen voor een wijziging van het bestemmingplan. Medio volgend jaar moet de eerste paal de grond in.

▲ De nieuwe kerk in 'Wonen aan de Kreek'. ARCHIEFFOTO VAN BREUKELLEN

▲ Burgemeester Servaas Stoop van Korendijk deed 6,5 uur over zijn rit van Dordrecht naar Piershil. © Gemeente Korendijk

Burgemeester doet ruim zes uur over autorit van half uur

ONGELUK HEINENOORDTUNNEL | Tussen alle automobilisten die vandaag vanwege het ernstige ongeval in de Heinenoordtunnel urenlang in de file stonden, bevond zich ook burgemeester Servaas Stoop van Korendijk. Hij deed er liefst zes uur en een kwartier over om van Dordrecht naar het gemeentehuis in Piershil te komen, normaal een rit van ruim een half uur.

„Ik stond al op de fly-over bij Barendrecht toen ik hoorde over het ongeval in de Heinenoordtunnel. We moesten vervolgens de afslag bij Barendrecht nemen. Vervolgens ben ik binnendoor naar het veer bij Hekelingen gereden. Ik was alleen niet de enige die voor deze route koos... Over de laatste 2,5 kilometer naar het pontje heb ik 2,5 uur gedaan. Achteraf kun je wel zeggen dat ik niet de snelste route heb gekozen.”

Over de laatste 2,5 kilometer naar het pontje heb ik 2,5 uur gedaan.

- Servaas Stoop

In de auto met airco hield de burgemeester het redelijk uit. „Tsjja, wat doe je dan? Dan stuur je whatsappjes naar familie. Verder heb ik een afspraak die ik had telefonisch afgehandeld en verder heb ik in de auto mijn mail bijgewerkt”, zegt hij. „Drinken had ik niet meer en ik dacht dat ik ook geen eten bij me had. Ik voelde me toch wat flauwtjes worden. Gelukkig vond ik nog twee mandarijnen in mijn tas. Mensen van het Rode Kruis deelden flesjes water uit aan. Dat was ook heel prettig.”

Ondertekenen

Om kwart voor acht arriveerde Stoop in Piershil. „Ik moest naar kantoor om een aantal documenten te ondertekenen, zodat die nog deze week op de bus kunnen. Dat had ik beloofd. Morgen ben ik namelijk niet op kantoor.”

Stoop leerde daarmee opnieuw dat de Hoeksche Waard bijna onbereikbaar wordt als de A29 vanwege een incident moet worden afgesloten. „Dit eiland is wat dat betreft heel kwetsbaar.”

de Volkskrant

INTERVIEW MARC HERTOIGH, PAULIEN DE WINTER

‘Harde aanpak uitkeringsfraude voedt het juist’

Uitkeringsfraude ‘repressief’ aanpakken werkt vaak niet. Dat blijkt uit een nieuw onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen, pas het eerste onderzoek dat ook het perspectief van mensen met een uitkering meenam. ‘Sommigen gaan zich daadwerkelijk meer als fraudeur gedragen.’

Door Jonathan Witteman Foto Harry Cock

De harde aanpak van mensen met een uitkering werkt averechts en leidt tot frustratie bij de instanties die het strenge beleid moeten uitvoeren. De nadruk op repressie ‘is veel minder effectief dan vaak wordt gedacht en leidt tot een verslechtering van het contact’ met WW’ers en bijstandsgerechtigden. Zij voelen zich bejegend als potentiële fraudeurs, terwijl slechts een kleine groep de regels schendt, en vaak niet eens bewust. Hun begeleiders bij het UWV of de sociale dienst snappen meestal ook wel dat cliënten meer zijn dan ‘burgers van bordkarton’, maar de strenge regels maken het moeilijk daarnaar te handelen.

Dit zijn de conclusies van een vierjarig onderzoek naar de handhaving van het sociale zekerheidsstelsel, dat de Rijksuniversiteit Groningen donderdag presenteert. Toen we begonnen dachten we dat er al veel onderzoek bestond naar dit onderwerp’, vertelt hoogleraar rechtssociologie Marc Hertogh, leider van de vijf-koppige onderzoeksploeg. ‘Maar we kwamen erachter dat die onderzoeken vooral vanuit het perspectief van handhavers en beleidsmakers zijn gedaan. Aan bijstandsgerechtigden of WW’ers werd tot nu toe nauwelijks iets gevraagd over hun ervaringen. Dit heeft geresulteerd in een betrekkelijk feitenrijke praktijk, waarin helemaal niet duidelijk was wat werkte en wat niet. Veel mensen roepen om een repressieve aanpak, maar gegevens waaruit zou blijken dat dit goed werkt, zijn er niet.’

Het onderzoek van Hertogh & co bestond uit veldonderzoek bij drie sociale diensten en twee UWV Werkbedrijven en uit een enquête onder ruim 700 WW’ers en bijna 600 bijstandsgerechtigden. Er blijkt uit dat de in de laatste jaren in zwang geraakt harde, op fraudebestrijding gerichte bejegening van uitkeringsgerechtigden niet tot minder fraude leidt. ‘Er is geen aantoonbaar verband tussen ‘repressieve’ handhaving en naleving’, schrijven de onderzoekers. Sterker nog, zegt Hertogh: de harde aanpak werkt averechts omdat het de kloof tussen de ambtenaren van de sociale

i
40

PROCENT van de ondervraagden zei dat hun vertrouwen in de overheid was gedaald na het laatste gesprek met het UWV of de sociale dienst

dienst en de uitkeringsgerechtigden vergroot. Op den duur kan het wantrouwen jegens burgers ertoe leiden dat ze de regels slechter gaan naleven. ‘Bestrafen kan goed werken, maar iedereen bestrafend benaderen werkt niet’, zegt collega-onderzoeker Paulien de Winter.

Veel mensen zullen zeggen: wat is er erg aan een harde aanpak? Als je je aan de regels houdt, heb je toch niets te vrezen?

Hertogh: ‘Het probleem is dat als je mensen voortdurend benadert als potentiële fraudeurs, het contact op zeker moment beschadigd kan raken. Bij sommigen kan er dan een omslag komen, waarbij ze zich daadwerkelijk meer als fraudeur gaan gedragen. Ze zijn dan steeds minder geneigd het achterste van hun tong te laten zien tegen het UWV of de sociale dienst. In onze enquête zeiden 4 op de 10 ondervraagden dat hun vertrouwen in de overheid was gedaald na hun laatste ervaring met de sociale dienst.’

‘Ruim de helft van de ondervraagden zegt het UWV of de sociale dienst te ervaren als ‘politieagent’, tegen een kwart die hen meer ziet als ‘begeleider’. Een bijstandsgerechtigde klaagde er bijvoorbeeld over dat hij een brief kreeg van de sociale dienst waarin stond dat ‘zelfs het kleinste foutje, per ongeluk gemaakt, zeer zwaar afgestraft zou worden met fikse kortingen op de uitkering’. Die had daar tot op de dag van vandaag stress van.’

Jullie pleiten voor ‘slimme’ handhaving. Wat is dan domme handhaving?

Hertogh: ‘Domme handhaving is alleen maar naar de regels kijken en niet naar de persoon. Sommige handhavers beginnen aan een gesprek alsof ze met een burger van bordkarton aan tafel zitten. Het profiel van een uitkeringsgerechtigde is veel rijker dan alleen maar ‘Ben jij een fraudeur of niet?’ Op breder niveau zie je dat het debat over sociale zekerheid de laatste jaren wel heel erg is vastgelopen in ‘theedrinken’ versus ‘keihard met de lat erover’.

‘Sinds de invoering van de Fraudewet in 2013 is de blik vernauwd tot ‘jij bent een potentiële fraudeur, tenzij je het te-

Samenwonen zonder het te melden geldt als een vorm van uitkeringsfraude.

gendeel bewijst'. Terwijl je misschien 10 procent van de uitkeringsgerechtigden kunt aanmerken als fraudeur, als je ruim kijkt. Daarmee zeg ik niet dat sancties niet kunnen werken, maar wel dat het een povere manier is om over handhaving na te denken. Bij sommige mensen werken alleen boetes, anderen hebben baat bij meer persoonlijke aan-

'Iemand wordt als fraudeur gezien tot het tegendeel wordt bewezen'

dacht. Slimme handhaving is een goede mix tussen die twee.'

Onder 'slimme handhavers', waarvan Hertogh en De Winter tijdens hun veldonderzoek menig voorbeeld tegenkwamen, leefde dikwijls frustratie over de regels, die slecht aansloten op de praktijk. 'Je ziet dat medewerkers moeite hebben met de regels', zegt De Winter. 'Ze vinden die te hard en te streng. Sommige hand-

havers zoeken daarom naar wegen om over de regels heen te stappen.' Zo schafte een ambtenaar voor een bijstandsgerechtigde een set nieuwe winterbanden aan en niet de goedkoopste. Zo kon de man - een alleenstaande vader die geen geld had voor de banden - veilig naar zijn nieuwe baan rijden en na werktijd zijn kinderen ophalen van de crèche.

Hertogh: 'Puur volgens de regels had hij helemaal geen recht op een vergoeding voor winterbanden. Maar de teammanager van de sociale dienst dacht: deze man is enorm goed op weg, laten we hem een handje helpen.'

Genoeg handhavers zien de beperkingen van de strenge aanpak, maar verandering is niet altijd makkelijk, zagen de onderzoekers. Veel instanties hebben de laatste jaren, onder invloed van strengere wetgeving, werknemers van de harde hand in dienst genomen, zoals expolitieagenten of -gevangenispersoneel. Die veranderen niet allemaal als bij toverslag in toppunten van empathie, zegt Hertogh. 'Ik snap je punt en ik zou het graag doen', kregen we van leidinggevenden te horen, 'maar ik heb er de mensen niet voor!'

WEINIG FRAUDE

In 2017 constateerden gemeenten ruim 30 duizend overtredingen van de inlichtingenplicht, oftewel mogelijke fraude, door bijstandsgerechtigden, meldde *de Volkskrant* onlangs in een artikel over de bestrijding van bijstandsfraude. Dit aantal komt neer op 6,7 procent van alle bijstandsgerechtigden, blijkt uit cijfers van Divosa, de koepel van managers van sociale diensten. Het percentage is waarschijnlijk lager, omdat sommige bijstandsgerechtigden meerdere overtredingen plegen. Net als Divosa komen onderzoekers Hertogh & co tot de conclusie dat de meeste uitkeringsgerechtigden zich goed aan hun plichten houden. Zij schatten dat 92 procent de regels goed naleeft: 94 procent in de WW, 89 procent in de bijstand.

Ecologen: zonneparken zijn funest voor de natuur

2:05, 25 juni 2018

Zonneweide in aanbouw in Flevoland. © Hollandse Hoogte / Rob Voss

De aanleg van weides vol zonnepanelen kan grote gevolgen hebben voor het leven in en op de bodem.

De bouw van grote zonneparken wordt de nekslag voor kwetsbare natuur en bodemleven. Dit vrezen Nederlandse natuurbeschermers en ecologen, blijkt uit een rondgang van Trouw. Als bedrijven velden en akkers vullen met zonnecellen put dat de grond uit, zeggen ze. Zonlicht en regen bereiken de bodem niet meer, met kaalslag als gevolg. Dit is funest voor insecten en weidevogels, die toch al zwaar onder druk staan.

Sluitend bewijs hiervan hebben de experts nog niet. De bouw van zonneparken begint pas aan een opmars. Maar internationale kennis en metingen voorspellen ellende, waarschuwen deskundigen van het Louis Bolk Instituut, het RIVM, de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en vogelorganisatie Sovon.

“Je kunt het ook op je klompen aanvoelen: natuur is niet gebaat bij een blokkade van de bodem door zonnepanelen”, zegt een woordvoerder van Sovon. Volgens bodemexpert Nick van Eekeren van het Louis Bolk Instituut kan verstoring van de bodem langdurig doorwerken, tot ver nadat een zonnepark (na vijftien jaar) wordt afgebroken.

Daken

De zorgen voeden de discussie die er toch al is, over de wenselijkheid van enorme zonneparken. De rijksadviseur voor de fysieke leefomgeving, Berno Strootman, pleit voor een andere aanpak. Leg zonnepanelen liever alleen op daken, zegt hij. Of installeer extra windmolens op zee. Maar volgens energiekeners heeft Nederland de luxe niet om te kiezen, om de klimaatdoelen van Parijs te halen.

Ook om te stoppen met aardgas is massaal groene stroom nodig, voor elektrische warmtepompen. Hierover volgen begin juli afspraken in een landelijk Klimaatakkoord. Volgens Diederik Samsom, een hoofdonderhandelaar, zijn zonneparken onmisbaar. Maar zet ze wel het liefst bij snelwegen, bedrijfsterreinen en op oude vuilstortplekken, zegt Samsom.

De realiteit is echter dat er al grote bouwplannen klaarliggen voor natuur- en landbouwgrond. De bezorgde experts dringen daarom aan op een snel, landelijk onderzoek. In het hele land staan tientallen projecten op stapel voor de bouw van grote zonneparken.

Investeerders

Aangetrokken door een subsidieregeling willen grote (ook buitenlandse) investeerders de zonneparken nu gaan bouwen, van wel 50 tot 100 hectare groot. Dat gebeurt soms op grasland. Maar ook op landbouwgronden, die door intensieve akkerbouw en gebruik van bestrijdingsmiddelen vaak al weinig insecten en vogels meer tellen. Zonneparken maken het er nog slechter op, vreest de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap.

Onterechte zorgen, denken experts bij adviesbureaus als Arcadis en Waardenburg, die advieswerk leveren aan bouwers van zonneparken. De plaatsing van panelen kan zelfs goed uitpakken voor de planten, bijen en vogels, stellen zij. Bij Arcadis voorziet ecoloog Roderick Groen dat Nederlandse akkers en weides, die kampen met minimale biodiversiteit, kunnen opknappen dankzij een zonnepark. Ook Floris Brekelmans van ecologisch advieskantoor Waardenburg verwacht kansen voor natuurherstel. Maar serieus onderzoek om dat te onderbouwen ontbreekt nog, erkent hij.

Zorgwekkend

Volgens minister Wiebes is slechts bekend dat er bij zonneparken 'effect is op het leven onder deze panelen'. Maar over hoe dat uitpakt voor de biodiversiteit, bestaat volgens de minister geen kennis in Nederland.

De eerste buitenlandse bevindingen zijn zorgwekkend, zegt de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap. Recente praktijkstudies, uit Duitsland en Zuid-Amerika, laten zien dat kwetsbare natuur te lijden heeft onder zonneparken.

Bodemexpert Michiel Rutgers zegt dat Nederland gezond bodemleven op het spel zet. "Uitgeputte grond neemt slecht water op, terwijl dat bij stortbuien door klimaatverandering steeds belangrijker is."